

EL PLAER DE LLEGIR

CAÇADORS DE CANÇONS

Pere Fàbregues i Morlà

Llibreter jubilat

Aquest llibre monumental, tant pel seu contingut com, fins i tot, pel seu volum esplèndid, confirma la ja famosa frase «Qui perd els seus orígens, perd la seva identitat», atribuïda a Joan Salvat-Papasseit i a Salvador Espriu, i que Raimon ha popularitzat amb la seva cançó. Hom pensa que el fons de la frase el podríem trobar fins i tot en els clàssics i estic pensant en Sant Tomàs o d'altres.

Si he parlat de la dita i de la cançó, que he tret del soterrani de la memòria on queden moltes idees justament en ser cantades, és perquè s'adiu amb la tasca ben feta de l'autor del llibre «Caçadors de cançons», (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), en Josep Massot i Muntaner, on ens retorna bona part de la nostra identitat per mitjà de les cançons que es van recollir en les missions de l'obra del Cançoner Popular de Catalunya entre els anys 1920 al 1940.

Com no podia ser d'altra manera les 65 missions catalogades i ben indexades al llibre, s'estenen per tot el territori de parla catalana i per als menorquins serà un goig aturar-nos en la missió 30 que van fer Baltasar Samper – Ramon Morey i Andreu Ferrer a Mallorca i Menorca.

Ens diu l'autor: «l'11 d'agost a la nit, Samper i Ferrer partiren cap a Maó amb el vaixell «El Balear ...», parlem de l'any 1927, i a partir d'aquí podem llegir els seus treballs de recerca entre els diferents pobles de l'illa. Ressalta l'ajuda del vicari de Sant Lluís, Antoni Orfila, un dels sacerdots folklorista assassinat el 1936. També ens diu que: «només a Menorca havien mobilitzat uns cent quaranta informants de totes les edats i de tots els estaments».

Tot aquest treball, anava a

dir feixuc però penso que l'autor en deu haver tret més satisfacció que cansament, ve acompanyat per una extensa i rica informació fotogràfica que el lector no té més remei que aturar-se en les fotografies i els seus peus on ens diu els noms i els llocs dels personatges. M'he fixat, entre d'altres, en les dels grups de «sonadors de balls» des Migjorn o de Ciutadella, però veure la dels sabaters cantadors i moltes que són fetes a l'entorn d'altres oficis de l'època, ens apropen al dia a dia dels nostres antecessors i ens desperten un gran i

La gran majoria del folklore popular el va crear, mantenir i transmetre la gent treballadora

emotiu respecte en veure la senzillesa de les seves maneres de viure, on l'esforç i el treball eren acceptats i estimats amb orgull de saber que defensaven, no només el pa de cada dia, sinó també uns treballs que calia fer ben fets que els donaven i que en trobarien el reconeixement social de bons artesans i menestrals o agrícoles.

Tot aquest món, el món del qual en som hereus, tenia la saviesa que havien après en la gran escola del tracte humà dels carrers i els conreus i una forma de la seva expressió eren les cançons, les codolades, els glosats, les poesies, una manera de deixar dit i escrit en la memòria el que sentien, les seves vivències, les alegries, i també les seves reivindicacions.

◆ LA PART GRÀFICA del llibre ens mostra una societat, si no pobra almenys molt humil. Clar que hi havia bona gent amb possibles, erudita i també amb una sensibilitat pròpera al poble i els seus costums, però la gran majoria del folklore

popular el van crear, mantenir i transmetre la gent treballadora per qui les cançons eren, potser encara són, una bona manera de fer-se presents en la societat i esplaïar-se en els moments d'esbarjo i per relacionar-se amb les seves comunitats.

Aquest llibre, com a objecte, és preciós! Són 400 pàgines que cal repassar amb paciència i delectança, perquè a cada una d'elles hi trobarem motius de records del que vam veure o ens han contat. Trigareu a posar-lo a l'estanteria perquè el voldreu comentar amb familiars, amics, veïns i coneguts, per gaudir junts del que se'ns mostra de manera tan elegant i alhora tan austera en el seu contingut, com correspon a la temàtica que, de ben segur, ens donarà unes bones estones de companyia, somriures, i si ens hi capbussem a fons, també tendresa, bondat i cultura.

És part de la nostra identitat.

